

našega spoznavanja. In tu mora biti naš um zadovoljen, da se more živo oprijeti svojega predmeta, da ga more ločiti od drugih predmetov, da ga more deti v neko vrsto z drugimi vred: da bi pa do dna umeval tudi teh najvišjih pojmov bistva, tega ne more in ne bo nikdar mogel naš ustvarjeni, naš omejeni in slabotni um.

Onim pisateljem pa, ki so izkušali na perutih svojega duha povzdigniti se do vira vse lepote in ki so hoteli uzreti čisto le-

poto ali lepoto samo na sebi, je bila morda na mislih svetopisemska beseda o neustvarjeni Modrosti: „Ona je dih božje moči in čisti iztok svetlosti vsemogočnega Boga; ona je svetloba večne luči in brezmadežno ogledalo božjega veličastva in podoba njegove dobrote.“¹ S tem smo pa tudi že zapustili tla znanstvena in dospeli do drugačnega spoznavanja, s katerim nimamo tukaj opraviti. (Dalje.)

¹ Modr. 7, 25, 26.

List iz knjige življenja.

Kitaro so mu v roke dali,
pa da naj poje, so dejali.
In pel je, dolgo, dolgo pel,
in zunaj veter sneg je mel.
Fi-f, kako so zazvenela stekla,
in še enkrat in spet fi-f;
a notri kapljica je zlata tekla
v kozarce pol, na mizo pol:
in žarnih lic, v pogledu strast,
v možganih ogenj, v srcu slast,
sveta se je častil idol.
„Kdo briga nas, kaj komu mar,
saj tu-le naš je gospodar,
vladar-sveta — denar!
Kaj Bog, kaj vera, ha, ha, ha,
in popov godrnjanje!

Kaj nam otročja bajka ta?
Tu naš pekel je in nebo:
živela strast, vživanje!“
Strastneje zrló je oko,
in bolj so lica zagorela,
ko roka čašo je polno
in vitki stas objela.
Le v kotu tam si je nekdo
z očij otrl gorkó solzó.
„Hej, kam prijatelj pevec? Stoj!
O vinu, o ljubezni nam zapoj!“
In on je zopet, zopet pel,
in smeh zvenel je vmes vesel.
Kaj briga jih solzica vroča,
in jok in stok in bol pekoča,
kaj mar jim tuje je gorje?

Kalilo bi jim radost le!
In kaj, če v kotu tam nekdo,
na licu bledem blede smrt,
pogled rosan na strune vpert,
s poslednjo svojo že močjo
kitari strune vbira,
in pesem mu umira?
Kaj mar jim pevca je berača,
saj pesem se mu — plača!
„Saj naš je, naš, sveta vladar,
naš bog, nebo, pekel — denar!
čemu nam žalovanje?
Živela strast, vživanje!“
— — — — —

Končal je igro in odpel,
a zunaj veter sneg je mel. —

E.

Memento, homo!

Memento homo, pulvis es!
Glej, prah si, prah si bil lahak,
ki veter ž njim igra se po poljani,
in dedščina je tvoja prah:
biló je, ko te ni biló;
in Jaz sem bil.
Tedaj pa, ko začetek dal sem času
in ko prostoru prostor sem odkazal
in v tek zavrtel sem svetove
in pota jim zarisal stalna,
ko v stvari moč obudil sem življenja,
tedaj dejal sem prahu:
Človek bodi! — bil si ti. —

Življenja vžil sem mero ti obilno,
da smrti nisi znal;
do angela sem skoraj te povzdignil
in v last sem dal ti raj sveta
in rast vesoljno in žival.
Le jedno izgovoril sam sem sebi:
zapoved da spoštuješ mojo:
a ti, ti nisi hotel!
Tedaj z mogočno sem roko
na čelo ti zarisal smrt,
da prah se vrneš v prah nazaj!
iz katerega si bil spočet:
saj prah si, prah si bil lahak,

ki veter ž njim igra se po poljani,
in dedščina je tvoja prah;
a Jaz Gospod sem tvoj!
Pa nisem te pozabil.
V ljubezni dal sem ti roko,
v življenje dvignil k sebi te na križ,
a ti, ti sam se vračaš v prah nazaj!
In nisem te preklel.
Tedaj pa, ko dopolnim časom tek,
tedaj te dvignem spet iz praha —
pred sodnji stol — in v nov vesmir.
In znal boš, da Gospod sem tvoj:
ne dvigaj, prah, se proti nebu!

E.